

Inhoud

 zomer **2005****2** Graduation Day**3** Speech Graduation Day

Proficiat MPA!

4 De verrijking

Zeer inspirerend

5 Eindpresentaties MPA**6** Leeratelier Toezicht en
Naleving start 9 september

Proficiat MCDM!

7 Verzelfstandiging is
nodig!...**8** Agenda

Start MPA 2005 – 2007 op 15 september

Nog enkele plaatsen beschikbaar

Graduation Day

Zaterdag 25 juni werd voor de 15^e keer de MPA-opleiding feestelijk afgesloten. In de Gotische Zaal van de Raad van State kregen 23 MPA fellows hun bul uitgereikt voor de mastertitel MPA. De heer mr. R. Appels kreeg de eerste bul uitgereikt door de voorzitter van de Raad van Toezicht van de NSOB, de heer mr. A.W.H. Docters van Leeuwen.

De decanen van de opleiding, prof. dr. P.H.A. Frissen en prof. dr. P. 't Hart, reikten daarna aan de overige fellows de bullen uit. De heer ir. P.S.E. van Wijmen MPA hield een speech namens de fellows. Een receptie, diner en feest volgden daarna.

De heer Docters van Leeuwen overhandigt de heer Appels zijn bul.

De deelnemers aan de leergang Master of Public Administration (MPA) die op 25 juni 2005 zijn afgestudeerd.

Speech Graduation Day

drs. Pepijn van Wijmen MPA hield namens de fellows een speech:

“Toen we twee jaar geleden aan deze opleiding begonnen hadden we een rotsvast vertrouwen in het openbaar bestuur, kinderlijke beelden van de democratie en dachten we dat je een land redelijk eenvoudig in goede banen kunt leiden. Een wetje hier, een ingreepje daar, het volk af en toe de indruk geven dat ze mogen meepraten en alles komt goed. Twee jaar later weten we wel beter. Dit is ook de essentie van twee jaar Master of Public Administration aan de Nederlandse School voor het Openbaar

Bestuur. Daar wil ik, namens alle fellows, kort op terugblikken: hoe voelt het om zo'n opleiding te doen, wat leerde ons de maatschappelijke en politieke barometer, hoe kijken wij aan tegen de mensen die ons dit alles hebben bijgebracht.”

De volledige tekst kunt u lezen op www.nsob.nl

Proficiat MPA!

De Nederlandse School voor Openbaar Bestuur feliciteert de deelnemers aan de leergang Master of Public Administration die op 25 juni 2005 zijn afgestudeerd als

Master of Public Administration (MPA)

- mr. R. Appels MPA
Openbaar Ministerie Utrecht
- drs. A. de Boer MPA
CBS
- M. van Brouwershaven RA MPA
Deloitte & Touche
- R.N. van Driel MPA
Savantis
- drs. G.J. Fernhout MPA
RebelGroupAdvisory
- J.J. van Hartskamp MPA
Politie Regio Amsterdam-Amstelland
- mw.dr. F.J. van Houwelingen MPA
Ministerie SZW
- drs.ing. P.J. van der Hulst MSc MPA
Provincie Noord-Holland
- mw. drs. E.Th.G. Kelder MPA
Gemeente Dordrecht
- mw. ir. M.R. Kramer MPA
Ministerie OCW
- drs. ing. H.C. Landa MPA
Ministerie Verkeer en Waterstaat
- drs. R.M.M. van Lier MPA
Ministerie van Justitie
- J. van Meggelen MPA
Politie Rotterdam-Rijnmond
- mr.drs. M. Nooijen MPA
Ministerie van Defensie
- dr. P. van der Parre MPA
Ministerie BZK
- drs. J.G.M. Schouffoer MPA
Provincie Zuid-Holland
- drs. E.J. Sennema MPA
Universiteit van Amsterdam
- mw. ir. Y. Verzijden MPA
Ministerie VROM
- A. van de Wetering MPA
Regiopolitie Brabant-Noord
- mw. J. Wierda MPA
Politieregio Gelderland-Zuid
- ir. P.S.E. van Wijmen MPA
APPM Management Advies bv
- Th. Wingens MPA
Gemeente Breda
- mw. drs. A.M. de Wit MPA
Brandweer Haarlemmermeer

De verrijking

Het moment dat mijn werkgever me vroeg om de MPA van de NSOB te gaan volgen kan ik me nog goed herinneren. Ik was druk doende met een fors project bij de provincie Noord-Holland en had in eerste instantie het gevoel dat de MPA naast mijn werk toch wel veel zou worden. Na wat informatie te hebben verzameld van internet, via alumni en de NSOB folder waarin een Roel in 't Veld de lezer nogal streng toespreekt, bracht me dit niet gelijk dichtbij een keuze. Ik kreeg te horen dat ik met een gemiddelde studiebelasting van 20 uur per week rekening moest houden, een contract moest tekenen dat ik drie jaar bij mijn huidige werkgever zou blijven en dat ik mijn sociale leven voor de duur van twee jaar op de waakvlam zou moeten zetten. En inderdaad, dit klopt allemaal. In de eerste modules werden we onder de bezielende leiding van In 't Veld integraal in de wasstraat gezet en werden we onder hoge druk ontdaan van bestuurlijke paradigma's, dogma's en zelfaangeleerde wijsheden. Het bleek een uitermate vriendelijke hersenspoeling waarbij we disciplinair in de bankschroef werden gezet voor wat betreft het lezen van literatuur, het voorbereiden van presentaties en het analyseren van het dagelijkse nieuws.

Gewoon de krant lezen was er niet meer bij. Achter elke nietszeggende column probeerde ik de dieperliggende achtergrond te ontwaren. Maar alles went en hervindt zijn balans. Ook het lezen van drie boeken in week. Op het werk moesten de werkzaamheden anders worden verdeeld, mijn studiekamer werd mijn nieuwe habitat en het e-mailverkeer met mijn syndicaatgenoten nam groteske vormen aan. Het had wel iets van ambitie-masochisme.

De reden dat de opleiding mij aansprak lag in de intellectuele uitdaging gezien het aansprekende docentenkorps wat in stelling gebracht werd. Ook dat kwam uit. Echter, de ware verrijking kwam uit een andere hoek en lag in de ontwikkeling van de linker hersenhelft. De helft die meer verantwoordelijk is voor het persoonlijke en emotionele domein. De waarom-vragen achter de waarom-vragen van het menselijk handelen en mijn eigen handelen begonnen te dagen. Henk Visser was meedogenloos.

Een weekje in de bossen van de Ardennen werd een markant punt in de opleiding. Met een vakkundige bekwaamheid werd de ploeg door mijn zielswereld gehaald. In het subtiele zinnetje 'Wie heeft er nog eens wat?' bleken vaak diepe antwoorden van de fellows te zitten. Het kost je illusies maar maakt je uiteindelijk rijker. De wereld 'according to Visser' bleek mij inzichten op te leveren waar ik veel van leerde. Het echte leren, want ik pas dingen toe. De beklijving van het NSOB gedachtegoed is groot gebleken. Niet door het consumeren van verzonden informatie maar door de interactie tussen de fellows en docenten bleef wijsheid hangen. Het leverde in de tijd groeiende inzichten op waardoor ik in mijn werk maar vooral persoonlijk rijker ben geworden

Pieterjan van der Hulst MPA, Provincie Noord-Holland

Zeer inspirerend

Het is vrijdagavond 17 juni 2005. Vandaag hebben we onze eindopdrachten gepresenteerd voor een kritische jury en is het winnende rapport bekend gemaakt. Zaterdag 25 juni is het pas officieel 'Graduation Day'. Maar met een groot gedeelte van onze MPA-groep vieren we toch alvast de afsluiting van twee intensieve jaren met een etentje op het terras van Le Bistroquet aan het Lange Voorhout. Een ons inmiddels zeer vertrouwd stukje Den Haag, want ook het pand van de NSOB is hier gevestigd. Een licht melancholisch gevoel maakt zich van mij meester. We zijn in de afgelopen twee jaar een hechte groep geworden door al het lief en leed dat we samen hebben meegemaakt. Het zal wennen worden om elkaar straks niet meer vanzelf-

sprekend tegen te komen. Gelukkig zijn er al concrete plannen om de alumni-vereniging van de MPA nieuw leven in te blazen.

Toen ik twee jaar geleden met de opleiding begon, keken sommige mensen mij wat vreemd aan. Ik had toch al bestuurskunde gestudeerd aan de Universiteit Twente? Waarom dan nog een Master in Public Administration? Het bleek echter een zeer waardevolle aanvulling! In Twente was ik via 'de tien stappen van Hoogerwerf' grootgebracht met een rationeel wereldbeeld: je analyseert het probleem, op basis daarvan ontwerp je een beleid, dat je na evaluatie eventueel weer bijstelt. Probleem verholpen. In de praktijk van alledag blijkt dat echter niet zo simpel. De twee MPA-jaren waren een postmoderne ontdekkingsreis naar hoe je ook anders tegen het openbaar bestuur en de samenleving kan aankijken. Het gedrag van burgers (of mensen in het algemeen) en het functioneren van de overheid blijken niet volgens de vaste wetten van de logica te analyseren en te beheersen. Maar juist hierin komt de schoonheid en de uitdaging van het werken in het openbaar bestuur naar voren. Je hiervan (opnieuw) bewust te worden, heb ik als zeer inspirerend ervaren.

Ik kijk dan ook met veel plezier terug op de opleiding. De colleges van prominente personen uit het openbaar bestuur en een diversiteit aan thema's en hoogleraren waren zonder uitzondering memorabel. De dagelijkse ervaringen die mijn medefellows als casussen inbrachten waren leerzaam en interessant. Het lezen van de krant heeft ineens weer een ander perspectief gekregen.

Na deze intensieve reis is het goed weer even tot rust te komen. Maar niet te lang: "De Staat" van Paul Frissen ligt alweer klaar op het nachtkastje om herlezen te worden en ik verheug me op de vervolgactiviteiten van de alumnivereniging. Aan alle betrokkenen bij de NSOB: dank! Het waren twee fantastische jaren.

Astrid de Wit MPA, Brandweer Haarlemmermeer

Eindpresentaties MPA

Vrijdag 17 juni jl. vonden de eindpresentaties van de MPA 2003-2005 plaats. In de toepassingsfase van de opleiding voeren de deelnemers als sluitstuk van de opleiding een praktijkopdracht uit.

De opdrachten waren dit jaar afkomstig van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het SG-Beraad, de Handvestgroep Publiek Verantwoord, de Raad van Hoofdcommissarissen. De vier groepen gaven hun eindopdracht de volgende titels mee:

- 'Gemeenten in beeld'
- 'De staat van vertrouwen'
- 'Verantwoord verantwoord'
- 'De Tegenhouder'

Een deskundige jury, bestaande uit de heer drs. W.J. Kuijken, secretaris-generaal ministerie van Algemene Zaken; prof.dr. A.B. Ringeling, hoogleraar bestuurskunde Erasmus Universiteit, drs. H.W.M. Wesseling, gemeentesecretaris Dordrecht en mr.dr.S. Zouridis, directeur algemene justitiële strategie ministerie van Justitie heeft als winnend eindproduct gekozen voor 'De staat van vertrouwen, ruimte laten en verbinding maken'

Dit rapport is geschreven in opdracht van het beraad van secretarissen-generaal, door Flora van Houwelingen, Harry Landa, Peter van der Parre, Hans Schouffoer, Albert van de Wetering en Theo Wingens.

Het winnende rapport is verschenen als publicatie van de NSOB. Voor geïnteresseerden is het mogelijk dit rapport te bestellen bij de NSOB, telefoon 070 3024910.

Leeratelier Toezicht en Naleving start 9 september

Inschrijving nog mogelijk

Ferdinand Mertens, tot voor kort dominant werkzaam in de praktijk van het toezicht, is nu dominant werkzaam in reflectie op toezicht. Als programmamanager van het Leeratelier Toezicht en Naleving vertelt hij waarom het belangrijk is aan het leeratelier deel te nemen.

Toezicht en Naleving heeft de vorm van een leeratelier, en wijkt af van het klassieke beeld van een leergang. Het is niet gebaseerd op de veronderstelling dat alleen een docent kennis overdraagt. Wij beogen dat de mensen uit de praktijk die op basis van ervaring veel kennis hebben opgedaan eveneens een grote inbreng hebben. Die kennis willen delen met mensen van andere toezichthouders, versterkt door een academische inbreng. Het hoofddaccent ligt bij kenniscreatie in plaats van kennisoverdracht. Dat is voor mij de essentie van het leeratelier en de potentiële deelnemers moeten zich hier goed van bewust zijn. Wij verwachten geen passieve deelname maar een actieve inbreng.

Vooraf vertellen uit eigen werksituatie over een onderwerp dat actueel is, wat de opvattingen en ervaringen zijn. En vanuit eigen ervaring de relatie leggen met de ervaring van anderen, het leren transponeren van kennis. De vooronderstelling van het leeratelier is om uit de praktijk te leren.

Meestal betreft het actuele kwesties. De deelnemers zijn overwegend op de hoogte van actuele kwesties, een voorbeeld: als je nu spreekt over de Turkse luchtvaartmaatschappij Onur Air weet iedereen waar het over gaat of als de inspectie voor de gezondheidszorg een operatiekamer sluit in een ziekenhuis in Weert. Iedereen heeft hier kennis van kunnen nemen in de media en de ervaring leert ook dat deelnemers na de tweede week ook anders de krant gaan lezen. Men neemt vanzelf toezichtfouten waar, en wordt deze waarneming vervolgens een onderwerp dat we in het leeratelier kunnen bespreken.

We vragen ook praktijkleermeesters, dat zijn mensen die een bijzondere casus uiteenzetten en met de deelnemers grondig verkend wordt. In de regel is dat een casus die is afgesloten en waarvan je kunt nagaan wat het effect van de actie is geweest.

Het leeratelier beoogt mensen te bereiken die in toezichthoudende organisaties de ambitie hebben mee te werken aan de ontwikkeling van toezicht. Dus niet de feitelijke uitvoering van het toezicht, geen deelnemers die uitsluitend als inspecteur werkzaam zijn en dat ook willen blijven. Wij richten ons op hoogwaardige professionals uit het toezicht die op het strategisch niveau binnen hun organisatie werken of die stap willen zetten.

Toezicht is altijd gekoppeld aan regelgeving en beleid. Het zou mooi zijn als vanuit de ministeries beleidsambtenaren naar het leeratelier komen. Vooral ambtenaren die in interacties met inspecties zelf ervaring hebben opgedaan. Dan kun je beide kanten van een zaak, zowel het toezicht als het beleid in interactie, behandelen. Dat zou de kwaliteit en de rijkdom van hetgeen besproken wordt kunnen vergroten.

Proficiat MCDM!

Het Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding (Nibra) en de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) feliciteren de deelnemers aan de tweejarige leergang Master of Crisis and Disaster Management die op 17 juni 2005 zijn afgestudeerd als Master of Crisis and Disaster Management (MCDM).

De geslaagden zijn:

- ir. J.H. van den Berkmortel MCDm - Gem. Brandweer Den Haag,
- prof. dr. J.J.L.M. Bierens MCDm - VU Academisch Ziekenhuis,
- drs. R. Burgering MCDm - Gemeente Castricum,
- ing. F.J.G.M. Captijn MCDm - Reg. Brandweer Zeeland,
- ing. L.P.A. van Dijk MCDm - Gem. Brandweer Goes,

- ir. D. Exalto MCDm - Trimension bv,
- ing. M.A.J. Kamphuis MCDm - Gem. Brandweer Ede,
- ing. C. Kersten MCDm - Reg. Brandweer Noord-Holland Noord,
- J. Koster MCDm - Gemeente Vlaardingen,
- drs. S.P. Kuils MCDm - Gem. Brandweer Nijmegen,
- ing. M.H.G.M. Lenssen MCDm - Reg. Hulpverleningsdienst Rotterdam-Rijnmond,
- A.J. Meijering MCDm - Gem. Brandweer Terneuzen,
- drs. M.J.G. Mödersheim MCDm - Gem. Brandweer Dordrecht,
- ing. J.A. Mul MCDm - Hulpverleningsdienst Gelderland Midden,
- ir. A. Overbeeke MCDm - Reg. Brandweer Midden- en West-Brabant,
- drs. A.T. de Rond MCDm - Hulpverleningsregio Haaglanden,
- C.P.M. Rood MCDm - Hoogheemraadschap H. Noorderkwartier,
- J. Seen MCDm - Gem. Brandweer Rotterdam,
- I.C. Seuters-Koopman MCDm - Gem. Brandweer Almelo,
- drs. M.F. Smeels MCDm - Gem. Brandweer Utrecht,
- ing. J.A.M. Thiessen MCDm - Gem. Brandweer Weert,
- ir. M.J. Thijssen MCDm - Gem. Brandweer `s-Hertogenbosch

Verzelfstandiging is nodig!...

... en Hybriditeit mag! Dat waren twee van de vijf kernpunten uit het alternatieve regeerakkoord ten aanzien van verzelfstandigde organisaties dat de deelnemers van de leergang Governance van verzelfstandigde organisaties (GOV) opgesteld hebben. Zij presenteerden hun akkoord op 25 mei tijdens een kritisch en eigenzinnig symposium over de toekomst van zbo's aan een groot aantal gasten uit departementen en uitvoeringsorganisaties. Dit symposium vormde samen met adviesrapporten aan hun organisaties het eindproduct van de leergang.

De individuele rapporten gaan o.a. over:

- Voor- en nadelen nieuwe functies (voor het Kadaster)
- Zin en onzin van Raden van Toezicht bij zbo's (voor het ministerie van BZK)
- Voor- en nadelen van good governance in de gezondheidszorg (voor het ErasmusMC)
- Creatie van een stabiele hybride cultuur bij zbo's (voor het ministerie van BZK)

De rapporten worden aan de besturen van de betreffende organisaties aangeboden.

De leergang draagt op die manier niet alleen bij aan de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemers, maar heeft ook een concrete meerwaarde voor de organisaties van waaruit ze afkomstig zijn. Na de zomer worden enkele van de rapporten door de NSOB gepubliceerd.

De deelnemers aan deze derde editie van de succesvolle leergang waren afkomstig van ministeries (BZK, VROM, OCW en LNV) en verzelfstandigde organisaties (ProRail, UWV, Kadaster, College voor Zorgverzekeringen, CBS, Inspectie Werk en Inkomen). Zij waren unaniem enthousiast over de kwaliteit van de opleiding. Zo had volgens Petra van den Broek (OCW) de samenstelling van het docentencorps met o.a. prof. dr. W.B.H.J. van den Donk, prof.dr. R.J. In 't Veld en prof.dr. P.H.A. Frissen "niet beter gekund".

Vooraf de combinatie van theoretische kennismodulen met lessen uit de praktijk is goed bevallen. In een speech tijdens het symposium prees Peter Spanenburg (CBS) "de breedheid van de oriëntatie van de sprekers wat betreft hun invalshoeken en hun niveau en hun originaliteit." O.a. mr. Jaap Besemer (voormalig voorzitter RvB Kadaster), prof. mr. L.A. Geelhoed (advocaat-generaal hof van justitie EG) en mr. T.H.J. Joustra (voormalig voorzitter RvB van het UWV) zijn in de rol van praktijkleermeester met de deelnemers het debat aangegaan over uitdagingen in het besturen en controleren van een verzelfstandigde dienst.

Zelfstandige bestuursorganen staan ter discussie, m.n. door de bevindingen van de commissie Kohnstamm. Juist nu is het opportuun om een leergang te volgen die exact inspeelt op de kennisbehoeften van medewerkers van verzelfstandigde organisaties en van ministeries die in hun dagelijks werk te maken hebben met hun zelfstandige counterparts. De NSOB is het enige kennisinstituut dat een dergelijke leergang aanbiedt.

In januari 2006 start een volgende groep. Geïnteresseerden kunnen nu al contact opnemen met Mag. phil. Philip Marcel Karré onder telefoon 070 - 302 49 22 of per e-mail karre@nsob.nl. Meer informatie over deze leergang en de andere opleidings-trajecten van de NSOB is ook te vinden op www.nsob.nl.

Agenda

9 september 2005

Leeratelier Toezicht en Naleving

---

15 september 2005

Master of Public Administration 2005 - 2007

---

12 januari 2006

Interdepartementale Management Leergang

---

11 januari 2006

Governance van Verzelfstandigde Organisaties

---

januari 2006

Metropool

---

februari 2006

Toezicht voor Toezichthouders

---

februari 2006

Strategisch Handelen in Onderwijsbeleid
